

Podzimní pošmourno

Rok s rokem se sešel. Začalo padat listí, pokrývat vodní hladinu našich toků a prolínat do vodního sloupce. Na podzim se nám s manželkou a spřízněnými lidmi stává zvyklostí vyrazit na nedalekou Orlickou přehradu a zapřenášet si měkkýše. Odpovědné instituce uznaly tuto dobu za obvyklou, kdy se má po letním lidském juchání na hladině vody provést vymetení nadržené vody s věcmi dobrými i špatnými. (Ještě, že se tak děje v tento čas. Parné dny by měly na vodní flóru a faunu ještě horší dopad.) Toto vypouštění bohužel neblaze postihne pomalejší živočichy a nehybné rostliny.

Cílem několika jednotlivců organizačně skoro nezačleněných je vodní opozdilce a nemotory dostat zpět do vody. Naše místo je již pravidelně nedaleko od Oslova v lokalitě nazvané U Chyšáků. GPS: 49°24'20.105"N, 14°11'1.194"E

Že toto místo znám, jsem již psal. Navštěvoval jsem je v dobách mého dětství a vzpomínky na ty doby jsou radostné. Nyní se pro mě jedná o věc citlivou. Asi takovou, jako když fotografičtí romantikové vystupují na soutěžních snímcích s poetickým vrakem lodi na mělčině v záři zapadajícího slunce. Jenže mlž je živočich skoro plochý a se slunečním svitem se moc nekamarádí. Tak musí do vody. A s rukama od bahna člověka přejde chuť aranžovat modela nebo modelku.

Takže věc duševní má hrbolekovitý příděch.

K tomu přežití mlžů se připočte nějaký ten dravec. Třeba velké volavky popelavé, zanechávající na bahnitěm dně ostré šlápoty, jako je jejich zobák. Nebo překvapivě velké stopy vydry říční která, jak jsem poznal raději to řídkého bahna neleze. Stejně jako já.

Potom se najde ještě drobná stopa nějaké kuny, zmýlené srny, která se naštěstí zastavila na písku, nebo toulavého(?) psa. O kus dál to asi „nedal“ divočák. Jak se komu podaří. Lidská t'ápota je až ta naše. V tom všem se plouží škeble říční (*Anodonta anatina*), které si usmyslely nakonec přežít období

Škeble říční - tady jde o život

sucha v bahnitě komůrce. Slibný úkryt však, když nevyschne, časem promrzne a konec je neodvratný.

Velevrubové malířští (*Unio pictorum*) a velevrubové nadmutí (*Unio tumidus*) již hodili za ta léta bílou nohu do nebeských vod. Z desítek (neviděných stovek) pár jedinců. Tentokrát při naší návštěvě chyběla nechtěná škeblice asijská (*Sinanodonta woodiana*). Drobné plovatky a uchatky byly přítomností rovny nule. U ruin vynořeného stavení ležel polozasypán jeden krunýř raka pruhovaného (*Orconectes limosus*). Už se nám tu nechtěný cizinec neroztahuje.

A tak chodím po břehu, který býval dnem, nad kterým jsem plavával. Motal se do pobřežních rostlin s vážkami. Chytil okouny říční u zapomenutých pařezů, poslouchal tlukot bolenů dravých nebo pozoroval rybářské Chárony osvětlených mrkajícími svíčkami na pramicích s vrzajícími vesly či postavy

mých blízkých. Je to pryč. Ubývá vzpomínek, živočichů a rostlin, které dokázaly psát příběhy v myslí dětí a dospělých. Možná se mýlím a všechno je jinak. Nebo něco je jinak?

Z lokality si odvážím kus křemene. Vypadl mně pod nohy z jedné ze skal, kde cenil do přicházejícího šera své krystalické zuby. Třeba mně jej dal pán skály. Kdo ví?

Cestou od vody se nám v elektrickém světle jiné doby mihotají hmyzové s životem jepičím a spadané listí šustí dechem přicházejícího spánku. Možná za pár dní, nebo zase za rok?

PS: V jediném dnu 07.11. 2023 bylo přeneseno: živí - škeble říční 107, velevrub malířský 4. Neživí: škeble říční 22, velevrub malířský 17, velevrub nadmutý 9.

Když jsme s manželkou na místo neplánovaně zajeli dne 19.11.2023, podařilo se najít ve stavu živých 8 škeblí říčních, jednoho velevruba malířského a jednu malou škeblici asijskou. Bez života bylo 5 škeblí říčních, 17 velevrubů malířských a 4 škeblice asijské.